

telligis ; nec utrum intelligam tu scire possis , ego autem sciam. Manifestum est etiam rationales mentes singulos quosque nostrum singulas habere.

XVI. A. Num etiam poteris dicere singulos soles nos habere quos videmus , aut lunas , aut luciferos , aut cætera hujusmodi , quamvis suo quisque ac proprio sensu ista videat ? E. Nullo modo isthuc dixerim. A. Possumus ergo videre unum aliquid multi simul , cum sint sensus nostri nobis singulis singuli , quibus omnibus illud unum sentimus quod simul videmus ; ut quamvis alius sensus meus sit , et alius tuus , possit tamen fieri , ut id quod videmus non sit aliud meum , aliud tuum ; sed illud unum præsto sit utrique nostrum , et simul ab utroque videatur. E. Manifestissimum est. A. Possumus etiam unam aliquam vocem simul audire , ut quamvis alius sit auditus meus , alius tuus , non sit tamen alia mea , et alia tua vox quam simul audimus , vel alia pars ejus auditu meo capiatur , et alia tuo , sed quidquid sonuerit , et unum et totum audiendum simul adsit ambobus. E. Et hoc manifestum est.

XVII. A. Jam etiam de cæteris sensibus corporis licet animadvertas quod dicimus , neque omnino illos , quod ad hanc rem attinet , ita se habere ut illos duos oculorum et aurium , neque omnino non ita. Nam quia ex uno aëre et ego et tu possumus implere spiramentum , et ejus aëris affectionem odore sentire : et item quia ex uno melle vel quolibet alio cibo seu potu ambo gustare possumus , et ejus affectionem sapore sentire , quamvis ille unus sit , nostri autem sint sensus singuli , tibi tuus et mihi meus ; ut unum odorem vel unum saporem cum ambo sentiamus , nec tu tamen eum meo sensu sentias , nec ego tuo , nec aliquo uno qui utriusque nostrum possit esse communiter , sed prorsus mihi meus sensus sit , et tuus tibi , etiam

si unus aut odor aut sapor ab utroque sentiatur ; hinc ergo isti sensus inveniuntur habere aliquid tale , quale illi duo in visu et auditu ; sed in eo disparet sunt , quantum ad id quod nunc agimus pertinet , quod etsi unum aërem naribus ambo trahimus , aut unum cibum gustando capimus ; non tamen eam partem aëris duco quam tu , nec eandem partem cibi sumo quam tu , sed aliam ego , aliam tu : et ideo de toto aëre cum spiro , duco partem quanta mihi satis est , et tu item de toto aliam quanta tibi satis est ducis : et cibus quamvis unus et totus ab utroque absumatur , non tamen et a me totus , et a te totus absumi potest , quomodo verbum et ego totum audio , et tu totum simul , et speciem quamlibet quantam ego video , tantam et tu simul ; sed cibi vel potionis alia pars in me , alia in te transeat necesse est : an parum ista intelligis ? E. Imo vero apertissima et certissima esse consentio.

XVIII. A. Num censes tangendi sensum comparandum esse oculorum et aurium sensibus in ea re de qua nunc agitur ; quia non solum corpus unum ambo possumus sentire tangendo , sed etiam eandem partem tu quoque poteris tangere quam ego tetigero , ut non solum idem corpus , sed eandem quoque corporis partem possimus ambo sentire tangendo ? Non enim sicuti cibum aliquem appositum non possumus et ego totum et tu totum capere , cum ambo illo vescimur , sic etiam in tangendo accidit : sed et unum et totum quod ego tetigero , etiam tu potes , ut id ambo tangamus , non singulis partibus , sed totum singuli. E. Fateor hoc modo duobus illis superioribus sensibus , hunc tangendi sensum esse simillimum : sed in hoc video esse dissimilem , quod simul , id est , uno tempore , et videre aliquid unum totum ambo possumus et audire ; tangere autem possumus quidem totum aliquid

ambo uno tempore, sed partibus singulis : eandem autem partem non nisi temporibus singulis : nam nulli parti quam tactu capis, possum meum tactum admovere, nisi tu admoveris tuum.

XIX. A. Vigilantissime respondisti : sed oportet te etiam illud videre, cum horum omnium quæ sentimus, alia sint quæ ambo, alia quæ singuli sentiamus; ipsos vero sensus nostros suos quisque singuli sentiamus, ut neque ego sentiam sensum tuum, neque tu meum, quod de his rebus quæ sentiuntur a nobis per corporis sensus, id est, quod de corporalibus rebus non possumus sentire ambo, sed singuli, nisi quod ita fit nostrum, ut hoc in nos vertere et commutare possimus, sicuti est cibus et potus, cujus nullam partem quam ego percepero, et tu percipere poteris : quia etsi nutrices alimenta mansa infantibus reddunt, illud tamen quod inde gustatus rapuerit atque in mandentis viscera commutaverit, nullo modo revocari poterit ut in escam refundatur infantis. Gula enim cum aliquid jucunde sapit, etiam si exiguam, tamen irrevocabilem partem sibi vindicat, et hoc cogit fieri quod naturæ corporis convenit; quod nisi ita esset, nullus remaneret sapor in ore posteaquam fuerint mansa illa reddita atque desputa. Quod etiam de aëris partibus recte dici potest, quas naribus ducimus : nam etiam si aliquid aëris quod ego reddidero, possis etiam tu ducere, non tamen poteris etiam illud, quod inde in alimentum meum cesserit; quia nec reddi potest. Nam etiam naribus alimentum nos capere medici docent : quod alimentum et spirando solus sentire possum, et reflando restituere non possum, ut abs te etiam ductum naribus sentiatur. Nam cætera sensibilia quæ quamvis sentiamus, non tamen ea sentiendo in nostrum corpus corrupta mutamus, possumus ea, sive uno tempore, sive singulis vicissim temporibus ambo sentire,

sic ut vel totum vel pars ipsa quam sentio, abs te etiam sentiatur; qualia sunt, sive lux, sive sonus, sive corpora quæ attingimus, non tamen lædimus. E. Intellego. A. Manifestum est ergo ea, quæ non commutamus et tamen sentimus corporis sensibus, et non pertinere ad naturam sensuum nostrorum, et propterea magis nobis esse communia, quia in nostrum proprium et quasi privatum non vertuntur atque mutantur. E. Prorsus assentior. A. Proprium ergo et quasi privatum intelligendum est, quod unicuique nostrum soli est, et quod in se solus sentit, quod ad suam naturam proprie pertinet : commune autem est quasi publicum, quod ab omnibus sentientibus nulla sui corruptione atque commutatione sentitur. E. Ita est.

XX. A. Age, nunc attende, et dic mihi utrum inveniatur aliquid, quod omnes ratiocinantes sua quisque ratione atque mente communiter videant, cum illud quod videtur præsto sit omnibus, nec in usum eorum quibus præsto est commutetur, quasi cibus aut potio, sed incorruptum integrumque permaneat, sive illi videant, sive non videant : an forte nihil hujusmodi esse arbitraris? E. Imo multa esse video, e quibus unum commemorari satis est, quod ratio et veritas numeri omnibus ratiocinantibus præsto est, ut omnis eam computator sua quisque ratione et intelligentia conetur apprehendere : et alius id facilius, alius difficiliter possit, alius omnino non possit : cum tamen ipsa æqualiter omnibus se præbeat valentibus eam capere; nec cum eam quisque percipit, in sui perceptoris quasi alimentum vertatur atque mutetur; nec cum in ea quisque fallitur, ipsa deficiat, sed ea vera et integra permanente, ille in errore sit tanto amplius, quanto minus eam videt.

XXI. A. Recte sane : sed video te tanquam non rudem

harum rerum cito invenisse quod diceret : tamen si tibi aliquis diceret , numeros istos non ex aliqua sua natura , sed ex iis rebus quas sensu corporis attingimus , impressos esse animo nostro quasi quasdam imagines quorumque visibilium , quid responderes ? an tu quoque id putas ? E. Nullo modo id putaverim : non enim si sensu corporis percepi numeros , idcirco etiam rationem partitionis numerorum vel copulationis sensu corporis percipere potui. Hac enim luce mentis refello eum , quisquis vel in addendo vel in retrahendo dum computat falsam summam renuntiaverit. Et quidquid sensu corporis tango , veluti est hoc coelum et hæc terra , et quæcumque in eis alia corpora sentio , quandiu futura sint nescio : septem autem et tria decem sunt ; et non solum nunc , sed etiam semper , neque ullo modo aliquando septem et tria non fuerunt decem , aut aliquando septem et tria non erunt decem. Hanc ergo incorruptibilem numeri veritatem , dixi mihi et cuilibet ratiocinanti esse communem.

XXII. A. Non resisto tibi verissima et certissima respondententi. Sed ipsos quoque numeros non per corporis sensus attractos esse facile videbis , si cogitaveris quemlibet numerum tot vocari quoties unum habuerit : verbi gratia : si bis habuerit unum , duo vocantur ; si ter , tria ; et si decies unum habent , tunc vocantur decem : et quilibet omnino numerus quoties habet unum , hinc illi nomen est , et tot appellatur. Unum vero quisquis verissime cogitat , profecto invenit corporis sensibus non posse sentiri. Quidquid enim tali sensu attingitur , jam non unum , sed multa esse convincitur : corpus est enim , et ideo habet innumerabiles partes. Sed ut minutas quasque minusque articulatas non persequar , quantulumcumque illud corpusculum sit , habet certe aliam partem dexteram , aliam sinistram , aliam superiorem , aliam inferior-

rem ; aut aliam ulteriorem , aliam citeriorem ; aut alias finales , aliam mediam : hæc enim necesse est quamlibet exiguo corporis modulo inesse fateamur : et propterea nullum corpus vere pureque unum esse concedimus : in quo tamen non possent tam multa numerari nisi illius unius cognitione discreta. Cum enim quæro unum in corpore , et me non invenire non dubito , novi utique quid ibi quæram , et quid ibi non inveniam , et non posse inveniri , vel potius omnino ibi non esse. Ubi ergo novi quod non est corpus unum , quid sit unum novi : unum enim si non nossem , multa in corpore numerare non possem. Ubicumque autem unum noverim , non utique per corporis sensum novi ; quia per corporis sensum non novi nisi corpus , quod vere pureque unum non esse convincimus. Porro si unum non percepimus , corporis sensu , nullum numerum eo sensu percepimus , eorum duntaxat numerorum quos intelligentia cernimus. Nullus enim est ex iis , qui non tot vocetur , quoties habet unum , cujus perceptio corporis sensu non fit. Cujuslibet enim corpusculi pars dimidia quantis duabus totum constat , habet et ipsa dimidiam suam. Sic ergo sunt illæ duæ partes in corpore , ut nec ipsæ simpliciter duæ sint. Numerus autem ille qui vocatur duo , quoniam bis habet illud quod simpliciter unum est , pars ejus dimidia , id est , illud ipsum quod simpliciter unum est , non potest rursus habere dimidiam partem vel tertiam , vel quotamlibet , quoniam simplex et vere unum est.

XXIII. Deinde quoniam tenentes ordinem numerorum , post unum duo videmus , qui numerus ad unum collatus , duplus invenitur : duplus duorum non consequenter adjungitur , sed interposito ternario quaternarius sequitur , qui duplus est duorum. Et hæc ratio per omnes cæteros numeros certissima et incommutabili lege pertenditur.

ut post unum, id est, post primum omnium numerorum, ipso excepto primus sit qui duplum ejus habet; duo enim sequuntur. Post secundum autem, id est, post duo, ipso excepto secundus sit qui duplum ejus habet: post duo enim primus est ternarius secundus quaternarius, duplus secundi. Post tertium, id est, ternarium, ipso excepto tertius sit qui duplus est ejus: post tertium enim, id est, post ternarium primus est quaternarius, secundus quinarius, tertius senarius, qui duplus est tertii. Atque ita post quartum, ipso excepto quartus habet duplum ejus: post quartum enim, id est, quaternarium, primus est quinarius, secundus senarius, tertius septenarius, quartus octonarius, qui duplex est quarti. Atque ita per omnes cæteros reperies hoc quod in prima copula numerorum, id est, uno et duobus inventum est, ut quotus quisque numerus est ab ipso principio, totus post illum sit duplus ejus. Hoc ergo quod per omnes numeros esse immobile, firmum incorruptumque conspicimus, unde conspicimus? non enim ullus ullo sensu corporis omnes numeros attingit; innumerabiles enim sunt: unde ergo novimus per omnes hoc esse, aut qua phantasia vel phantasmate tam certa veritas numeri per innumerabilia tam fidenter, nisi in luce interiore conspicitur, quam corporalis sensus ignorat?

XXIV. His et talibus multis documentis coguntur fateri, quibus disputantibus Deus donavit ingenium, et pertinacia caliginem non obducit, rationem veritatemque numerorum, et ad sensus corporis non pertinere, et invertibilem sinceramque consistere, et omnibus ratiocinantibus ad videndum esse communem. Quapropter cum multa alia possint occurrere, quæ communiter et tanquam publice præsto sunt ratiocinantibus, et ab eis videantur mente atque ratione singulorum quorumque cernentium,

eaque inviolata et incommutabilia maneant; non tamen invitus acceperim quod ista ratio et veritas numeri tibi potissimum occurrerit, cum ad id quod interrogaveram, respondere voluisses: non enim frustra in sanctis Libris Sapientiæ conjunctus est numerus, ubi dictum est: «Cir-» cuivi ego, et cor meum, ut scirem et considerarem et » quærerem sapientiam et numerum¹. »

XXV. Verumtamen quæso te, quid de ipsa sapientia putas existimandum? Singulas quasque suas arbitraris singulos quosque homines habere sapientias, an vero unam præsto esse communiter omnibus, cujus quanto magis quisque fit particeps, tanto est sapientior? E. Quam dicas sapientiam nondum scio: video quippe varie videri hominibus, quid fiat dicaturve sapienter: nam et qui militant, sapienter sibi facere videntur, et qui contempta militia colendo agro curam atque operam impendunt, hoc potius laudant, tribuuntque sapientiæ; et qui astuti sunt ad excogitandos modos conquirendæ pecuniæ, sibi videntur esse sapientes; et qui hæc omnia negligunt, vel abjiciunt, et quæque sunt hujusmodi temporalia, et totum studium suum ad investigationem conferunt veritatis, ut semeptipsum Deumque cognoscant, magnum hoc esse sapientiæ munus judicant; et qui huic otio quærendi et contemplandi veri nolunt se dedere, sed potius laboriosissimis curis et officiis agunt, ut hominibus consulant, et in rerum humanarum juste moderandarum et gubernandarum actione versantur, sapientes se esse arbitrantur; et qui utrumque horum agunt, et partim vivunt in contemplatione veritatis, partim in laboribus officiosis, quos humanæ societati deberi putant, sibi palmam sapientiæ tenere videntur. Omitto innumerabiles sectas, quarum nulla est, quæ non sectatores suos præponens cæteris,

¹ Eccle. vii, 26.

eos solos velit esse sapientes. Quamobrem cum id nunc agatur inter nos, ut non quid credamus respondendum sit, sed quid dilucida intelligentia teneamus, nullo modo ad id tibi quod interrogasti respondere potero, nisi quod credendo teneo, contemplando etiam et ratione cernendo noverim, quæ sit ipsa sapientia.

XXVI. A. Num aliam putas esse sapientiam nisi veritatem, in qua cernitur et tenetur summum bonum? Nam illi omnes quos commemorasti diversa sectantes, bonum appetunt, et malum fugiunt: sed propterea diversa sectantur, quod aliud alii videtur bonum. Quisquis ergo appetit quod appetendum non erat, tametsi id non appeteret nisi ei videretur bonum, erat tamen. Errare autem neque ille potest, qui nihil appetit, neque ille qui hoc appetit quod debet appetere. In quantum igitur omnes homines appetunt vitam beatam, non errant. In quantum autem quisque non eam tenet vitæ viam quæ ducit ad beatitudinem, cum se fateatur et profiteatur nolle nisi ad beatitudinem pervenire, in tantum errat. Error est enim cum sequimur aliquid, quod non ad id ducit, quo volumus pervenire. Et quanto magis in via vitæ quis errat, tanto minus sapit. Tanto enim magis longe est a veritate, in qua cernitur et tenetur summum bonum. Summo autem bono assecuto et adepto, beatus quisque fit; quod omnes sine controversia volumus. Ut ergo constat nos beatos esse velle, ita nos constat velle esse sapientes; quia nemo sine sapientia beatus est. Nemo enim beatus est, nisi summo bono, quod in ea veritate, quam sapientiam vocamus, cernitur et tenetur. Sicut ergo antequam beati simus, mentibus tamen nostris impressa est notio beatitudinis; per hanc enim scimus, fidenterque et sine ulla dubitatione dicimus beatos nos esse velle: ita etiam prius quam sapientes simus, sapientiæ notionem in mente ha-

bemus impressam, per quam unusquisque nostrum si interrogetur velit-ne esse sapiens, sine ulla caligine dubitationis se velle respondet.

XXVII. Quare si jam constat inter nos quæ sit sapientia, quam fortasse verbis explicare non poteris (nam si eam nullo modo animo cerneris, nullo modo scires et velle te esse sapientem et velle debere, quod te negaturum esse non arbitror) volo jam dicas mihi, utrum etiam sapientiam, sicut numeri rationem atque veritatem, omnibus ratiocinantibus communem se præbere arbitreris; an quoniam tot sunt mentes hominum quot homines sunt, unde nec ego de tua mente aliquid cerno, nec tu de mea, tot etiam putes esse sapientias, quot potuerint esse sapientes. E. Si summum bonum omnibus unum est, oportet etiam veritatem in qua cernitur et tenetur, id est, sapientiam omnibus unam esse communem. A. Dubitas autem summum bonum, quidquid illud est, omnibus hominibus unum esse? E. Dubito sane, quia diversos diversis rebus gaudere video tanquam summis bonis suis. A. Vellem quidem, ut de summo bono ita nemo dubitaret, ut nemo dubitat quidquid illud est, nonnisi eo adepto posse fieri hominem beatum. Sed quoniam magna quæstio est, et longum sermonem forte desiderat, putemus omnino tot summa bona esse, quot sunt ipsæ res diversæ, quæ a diversis tanquam summa bona appetuntur: num ideo sequitur, ut ipsa sapientia etiam non sit una communis omnibus, quia ea bona, quæ in illa cernunt et eligunt homines, multa et diversa sunt? Si enim hoc putas, potes et de luce solis dubitare quod una sit, quia multa et diversa sunt, quæ in ea cernimus. De quibus multis eligit quisque pro voluntate quo fruatur per oculorum sensum: et alius altitudinem montis alicujus intuetur libenter, et eo gaudet aspectu; alius campi planitiem, alius convexa vallium,

alius nemorum viriditatem, alius mobilem æqualitatem maris, alius hæc omnia, vel quædam horum simul pulchra confert ad lætitiâ videndi. Sicut ergo ista multa et diversa sunt, quæ in luce solis homines vident et eligunt ad fruendum, lux tamen ipsa una est, in qua videt et tenet quo fruatur uniuscujusque intuentis aspectus: ita etiam si multa sunt bona eaque diversa, e quibus eligat quisque quod volet, idque videndo et tenendo ad fruendum summum sibi bonum recte vereque constituat, fieri tamen potest, ut lux ipsa sapientiæ, in qua hæc videri et teneri possunt, omnibus sapientibus sit una communis. E. Fateor fieri posse, nec impedire aliquid, ut non sit omnibus communis una sapientia, etiam si multa et diversa sint summa bona: sed vellem scire an ita sit. Quod enim concedimus fieri posse ut ita sit, non continuo ita esse concedimus. A. Tenemus interim esse sapientiam: sed utrum sit communis una omnibus, an singuli sapientes suas habeant, sicuti animas vel mentes suas, hoc nondum tenemus. E. Ita est.

XXVIII. A. Quid hoc quod tenemus vel esse sapientiam, vel sapientes, et beatos esse omnes homines velle, ubi videmus? Nam hoc te videre, et verum esse, nullo modo utique dubitaverim. Hoc ergo verum sic vides ut cogitationem tuam, quam si mihi non enunties, ego prorsus ignoro; an ita ut intelligas, et a me videri posse hoc verum, tametsi mihi abs te non dicatur? E. Imo ita ut abs te quoque, etiam me invito, videri posse non dubitem. A. Quod ergo unum verum videmus ambo singulis mentibus, nonne utrique nostrum commune est? E. Manifestissime. A. Item credo te non negare studendum esse sapientiæ, atque hoc verum esse concedere. E. Prorsus non dubito. A. Hoc item verum, et unum esse, et omnibus qui hoc sciunt, ad videndum esse commune, quamvis

unusquisque id nec mea, nec tua, nec cujusquam alterius, sed sua mente conspiciat, cum id quod conspicitur, omnibus conspicientibus communiter præsto sit, numquid negare poterimus? E. Nullo modo. A. Item Juste esse vivendum, deteriora melioribus esse subdenda, et paria paribus comparanda, et propria suis quibusque tribuenda, nonne fateberis esse verissimum, et tam mihi quam tibi atque omnibus id videntibus præsto esse communiter? E. Assentior. A. Quid incorruptum melius esse corrupto, æternum temporali, inviolabile violabili, poteris negare? E. Quis potest? A. Hoc ergo verum potest quisque suum proprium dicere, cum incommutabiliter contemplandum adsit omnibus, qui hoc contemplari valent? E. Nullus hoc vere dixerit, suum esse proprium, cum tam sit unum atque omnibus commune, quam verum est. A. Item a corruptione avertendum animum, atque ad incorruptionem convertendum esse, id est, non corruptionem, sed incorruptionem diligendam esse quis negat? Aut quis cum verum esse fateatur, non etiam incommutabile intelligat, atque omnibus mentibus id valentibus intueri, communiter præsto esse videat? E. Verissimum est. A. Quid eam vitam quæ nullis adversitatibus de certa et honesta sententia demovetur, dubitabit aliquis esse meliorem, quam eam quæ facile incommodis temporalibus frangitur atque subvertitur? E. Quis dubitaverit?

XXIX. A. Jam hujusmodi plura non quæram: satis enim est quod istas tanquam regulas et quædam lumina virtutum, et vera et incommutabilia, et sive singula sive omnia communiter adesse ad contemplandum eis, qui hæc valent sua quisque ratione ac mente conspicere, pariter mecum vides, certissimumque esse concedis. Sede sane quæro, utrum hæc tibi videantur ad sapientiam pertinere: nam credo videri tibi eum qui sapientiam assecutus est,

esse sapientem. E. Videtur omnino. A. Quid, ille qui juste vivit, posset-ne ita vivere, nisi videret quæ inferiora quibus potioribus subdat, et quæ paria subimet copulet, et quæ propria suis quibusque distribuat? E. Non posset. A. Qui ergo hæc videt, num eum negabis sapienter videre? E. Non nego. A. Quid, ille qui prudenter vivit, nonne eligit incorruptionem, et eam corruptioni præponendam esse decernit? E. Manifestissime. A. Cum ergo id eligit quo convertat animum, quod eligendum esse nemo ambigit, num negari potest sapienter eligere? E. Nullo modo negaverim. A. Cum ergo ad id quod sapienter eligit convertit animum, sapienter utique convertit. E. Certissimum est. A. Et qui ab eo quod sapienter eligit, et quo se sapienter convertit, nullis terroribus pœnisque depellitur, sapienter sine dubio facit. E. Prorsus sine dubio. A. Manifestissimum est igitur omnes has, quas regulas diximus et lumina virtutum, ad sapientiam pertinere: quandoquidem quanto magis quisque ad agendam vitam eis utitur, et secundum hæc agit vitam, tanto magis vivit facitque sapienter: omne autem quod sapienter fit, non potest recte dici a sapientia esse separatum. E. Omnino ita est. A. Quam ergo veræ atque incommutabiles sunt regulæ numerorum, quorum rationem atque veritatem incommutabiliter atque communiter omnibus eam cernentibus, præsto esse dixisti, tam sunt veræ atque incommutabiles regulæ sapientiæ, de quibus paucis nunc singillatim interrogatus respondisti esse veras atque manifestas, easque omnibus qui hæc intueri valent, communes ad contemplandum adesse concedis.

XXX. E. Dubitare non possum. Sed pervellem scire, utrum uno aliquo genere contineantur hæc duo, sapientia scilicet et numerus, quia conjuncta etiam in Scripturis sanctis hæc posita esse commemorasti: an alterum exis-

tat ab altero, aut alterum in altero consistat, veluti numerus a sapientia, vel in sapientia. Nam sapientiam existere a numero, aut consistere in numero, non ausim dicere: nescio enim quo modo quia multos novi numerarios aut numeratores, vel si quo alio nomine vocandi sunt, qui summe atque mirabiliter computant, sapientes autem perpauca, aut forsitan neminem, longe venerabilior mihi occurrit sapientia quam numerus. A. Rem dicis quam ego quoque mirari soleo. Nam cum incommutabilem veritatem numerorum mecum ipse considero, et ejus quasi cubile ac penetrabile vel regionem quamdam, vel si quod aliud nomen aptum inveniri potest, quo nomine quasi habitaculum quoddam sedemque numerorum, longe removeor a corpore: et inveniens fortasse aliquid quod cogitare possim, non tamen aliquid inveniens quod verbis proferre sufficiam, redeo tanquam lassatus in hæc nostra, ut loqui possim, et ea quæ ante oculos sita sunt dico, sicut dici solent. Hoc mihi accidit etiam cum de sapientia quantum valeo, vigilantissime atque intentissime cogito. Et propterea multum miror, cum hæc duo sint in secretissima certissimaque veritate, accedente etiam testimonio Scripturarum, quo commemoravi conjuncte illa posita, plurimum miror, ut dixi, quare numerus vilis sit multitudini hominum, et chara sapientia. Sed nimirum illud est, quod una quædam eademque res est: verumtamen quoniam nihilominus in divinis Libris de sapientia dicitur: « Quod attingit a fine usque ad finem fortiter, et disponit omnia suaviter¹, » ea potentia qua fortiter a fine usque ad finem attingit, numerus fortasse dicitur: ea vero qua disponit omnia suaviter, sapientia proprie jam vocatur, cum sit utrumque unius ejusdemque sapientiæ.

¹ Sap. viii, 1.